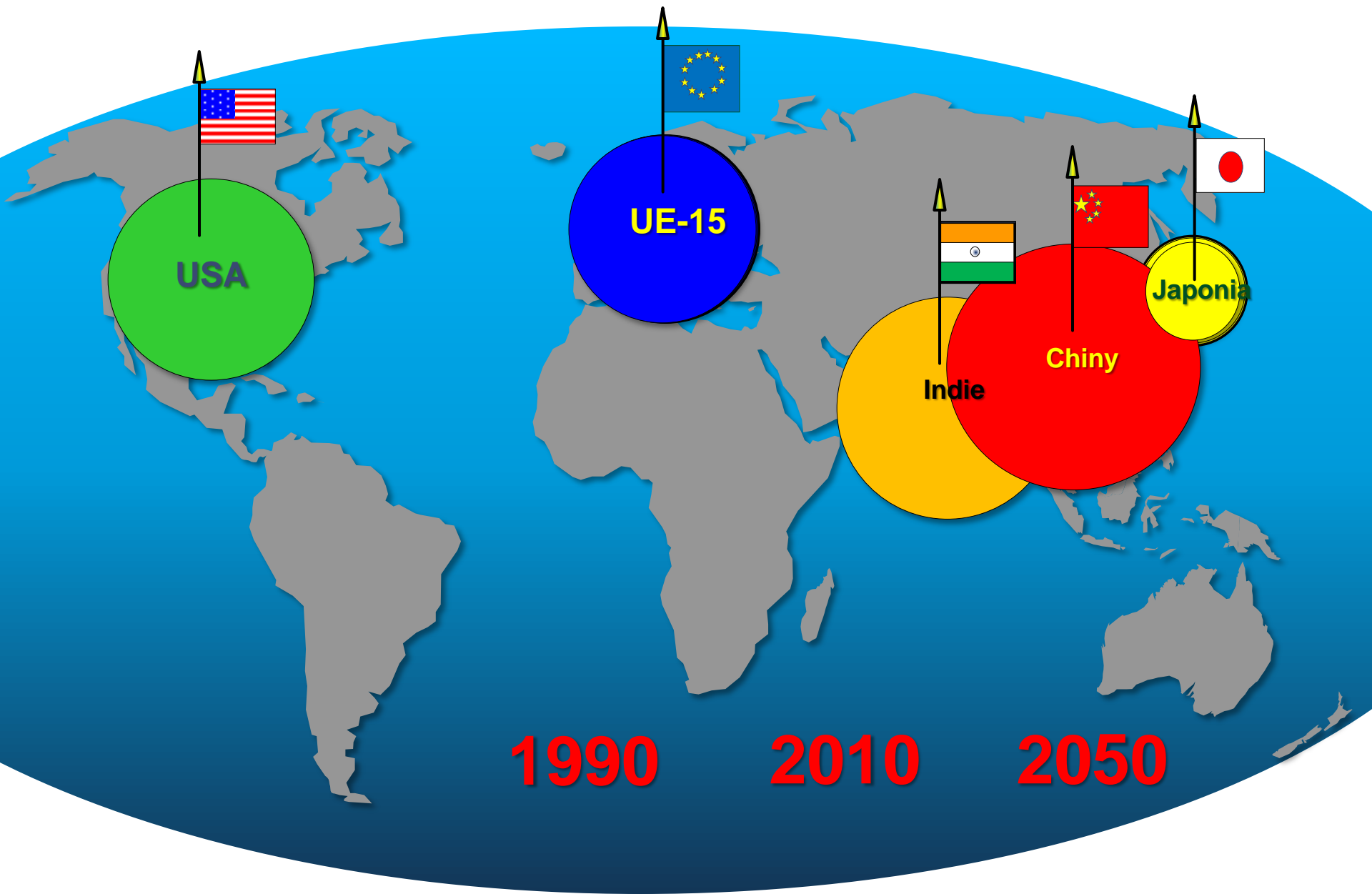

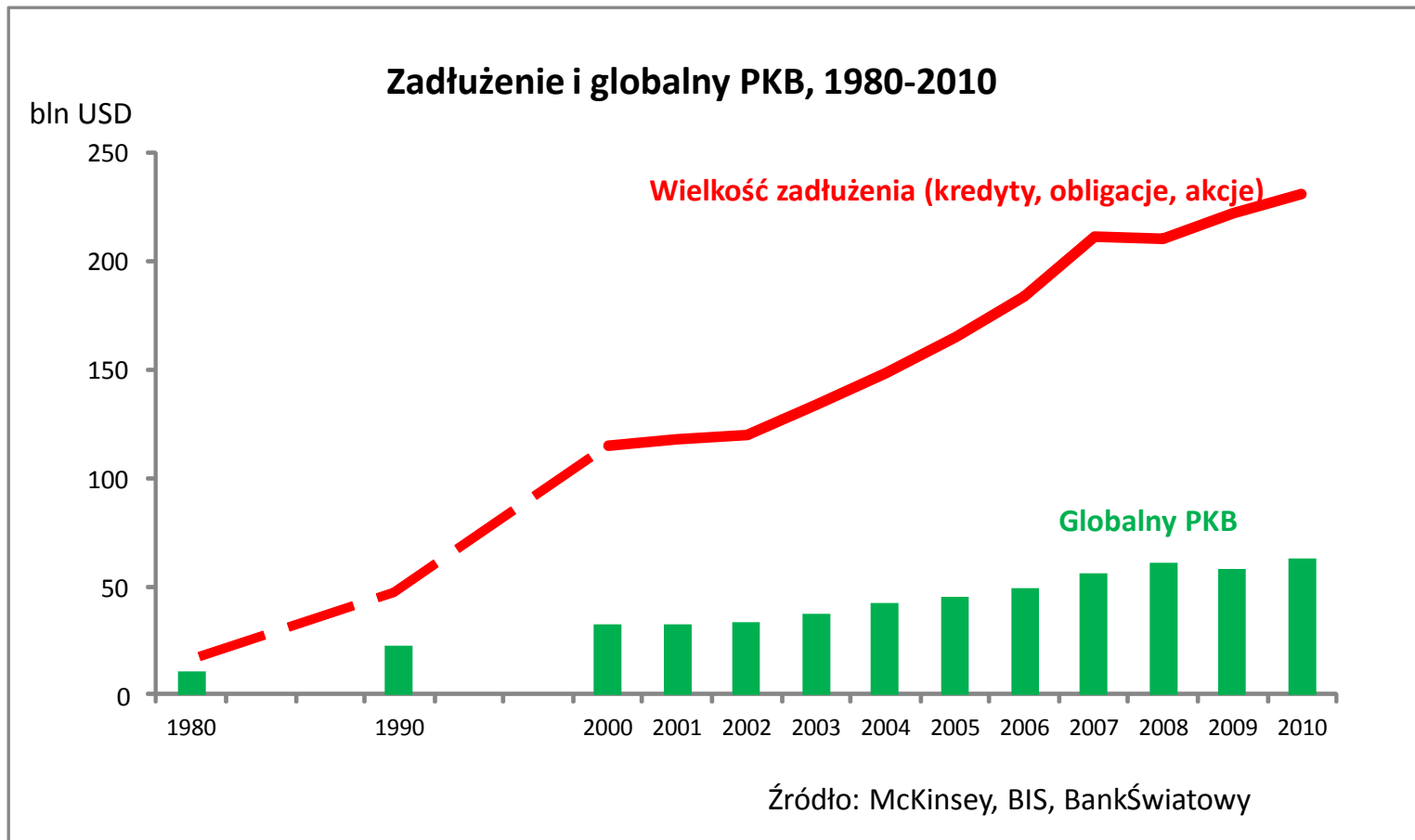
Jaka będzie Europa po kryzysie?

Witold M. Orłowski

Świat się szybko zmienia...

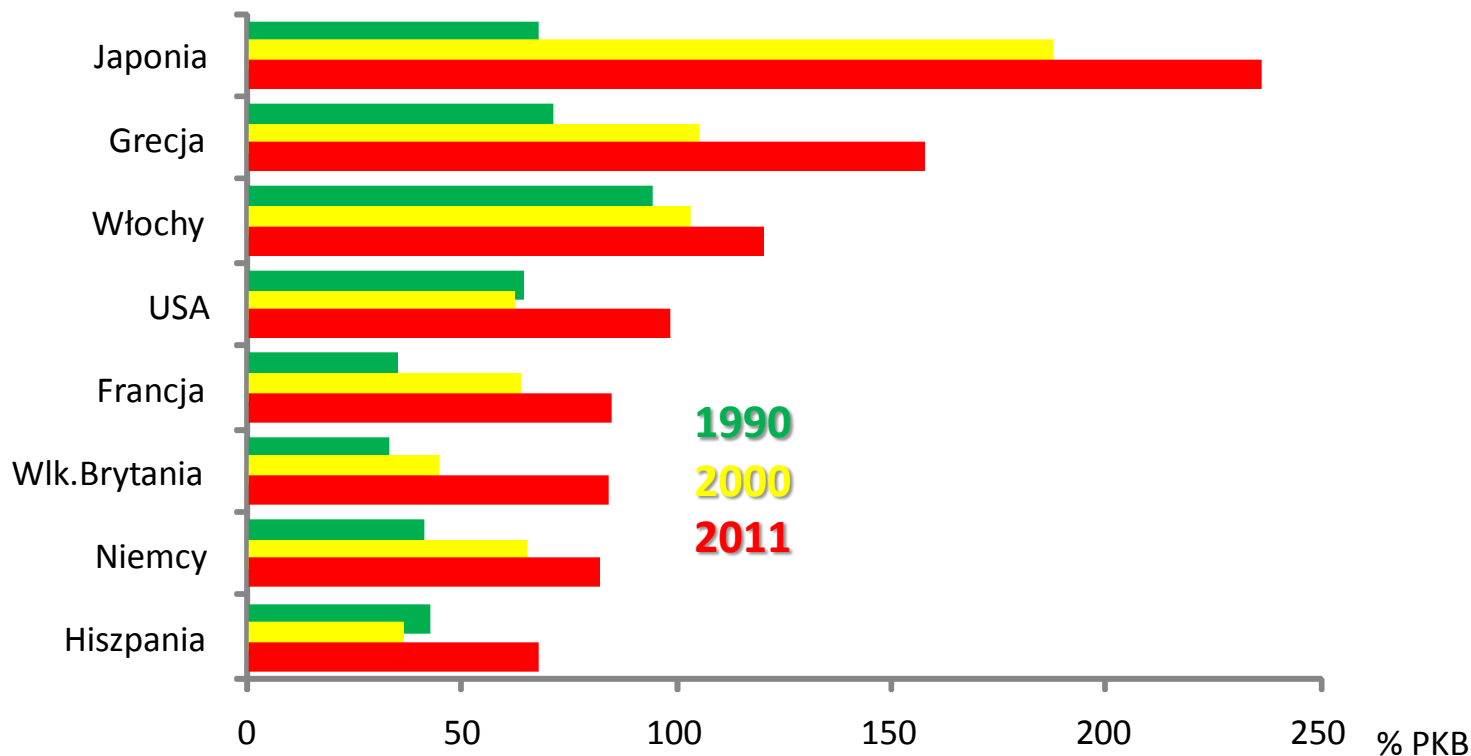

Globalny kryzys: garb zadłużenia

Reakcja na kryzys: próba przejęcia części problemów przez państwa...

Dług publiczny jako % PKB, 1990-2011

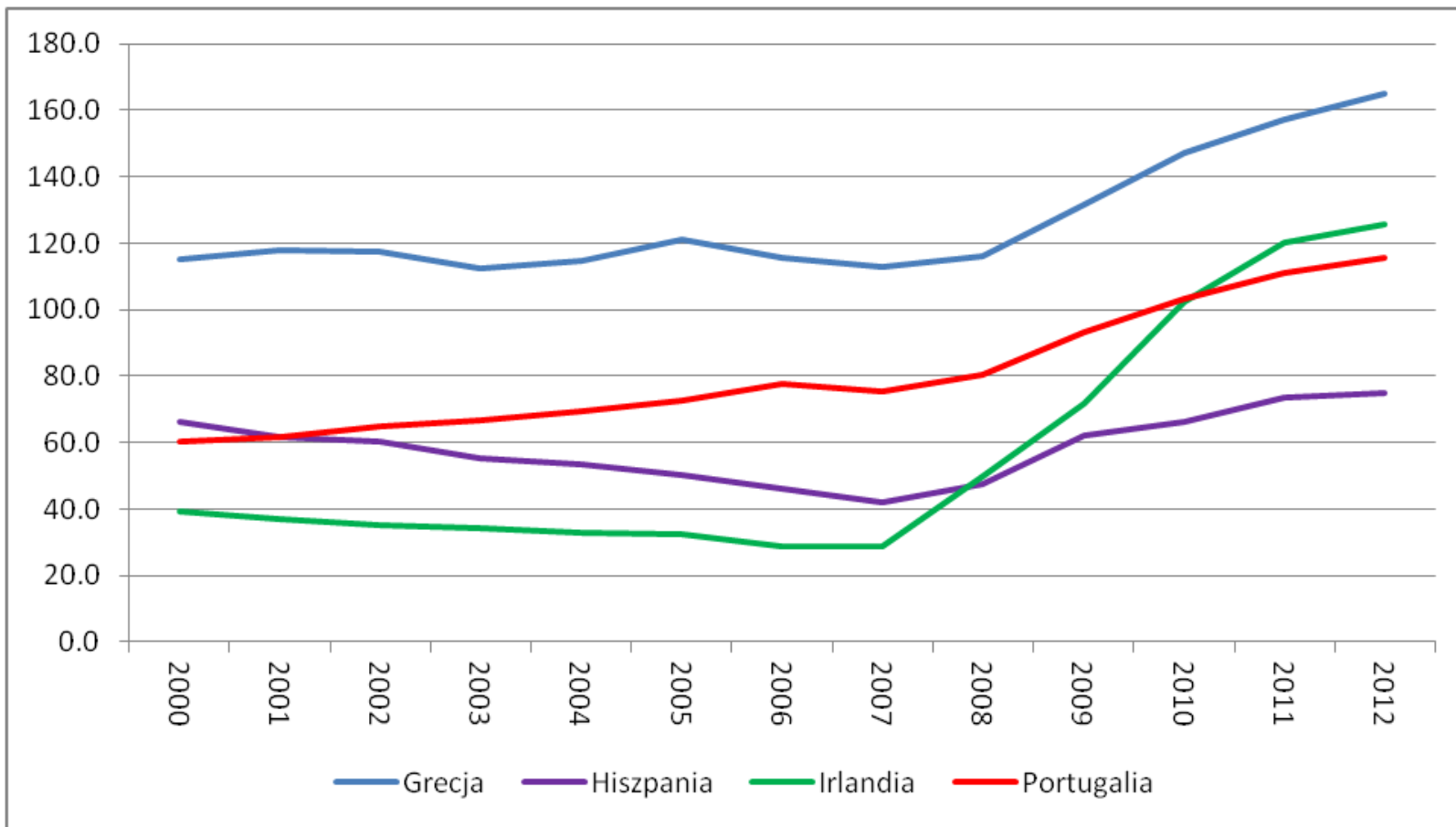
Źródło: Eurostat

Jak pozbyć się góry długów?

- **Trzy znane ekonomii metody**
- **Żadna z metod nie jest przyjemna**
- **Zadanie nr 1: rozwiązać problem zadłużenia**
- **Zadanie nr 2: ustabilizować na nowo globalną gospodarkę i finanse**

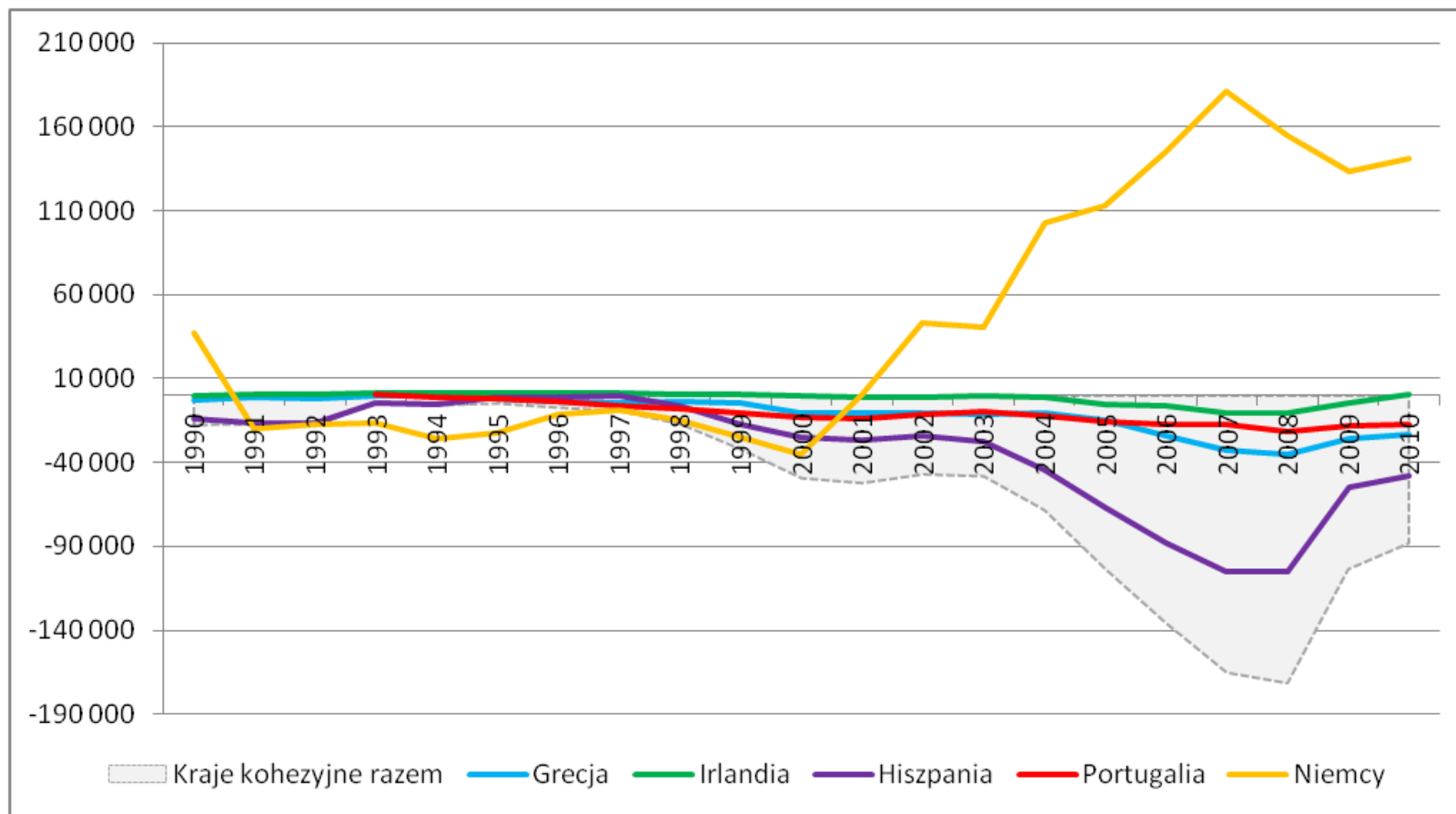
Wymiar europejski

Dług publiczny jako % PKB

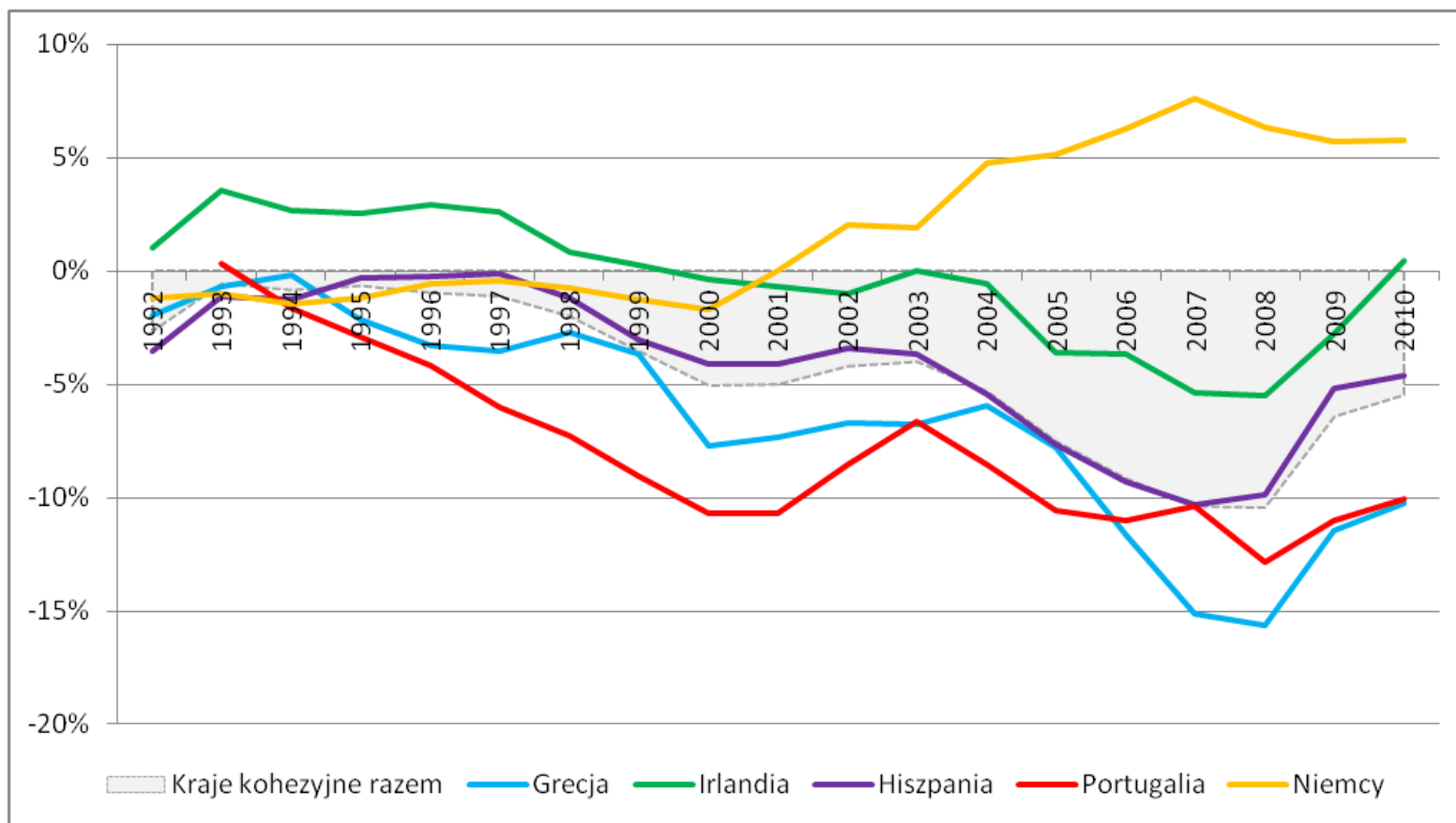
Wymiar europejski

Rachunek obrotów bieżących krajów kohezyjnych i Niemiec (mln EUR)

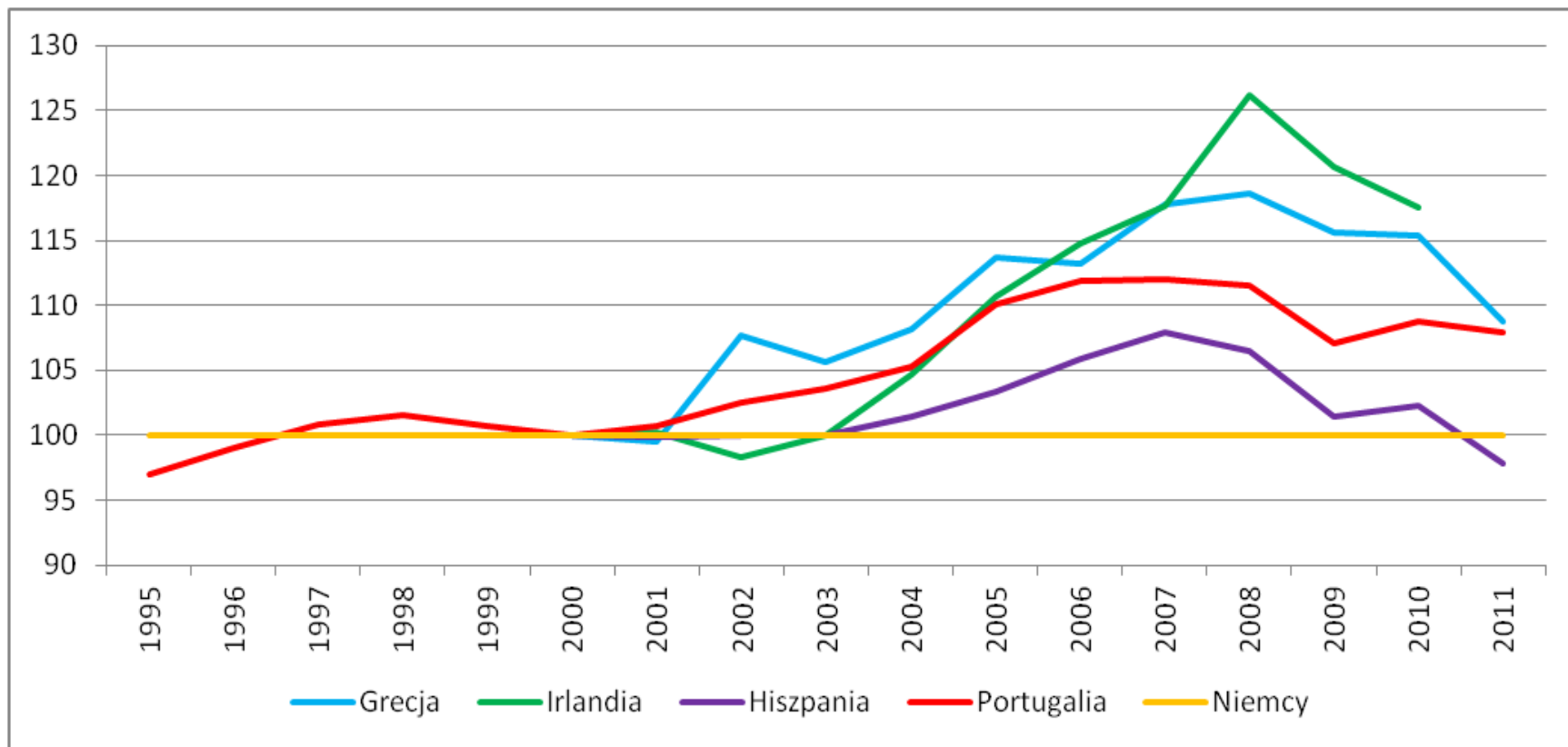
Wymiar europejski

Rachunek obrotów bieżących krajów kohezyjnych i Niemiec (% PKB)

Wymiar europejski

Współczynnik jednostkowego kosztu pracy (*Unit Labour Cost*, Niemcy=100)

Jak pozbyć się góry długów w Europie?

- **Tak samo jak na całym świecie...**
- **Ale wybór nie tak łatwy**
- **Rola ECB, rola Niemiec**

Problem Grecji

- **Długi nie do spłacenia**
- **Gospodarka niezdolna do rozwoju**
- **Groźba bankructwa (pełnego)**
- **Życie na kroplówce**
- **Brak przywództwa, bunt społeczeństwa**

Problem strefy euro (Europy)

- **Ryzyko zarażenia**
- **Dezorganizacja finansów**
- **Wzrost a oszczędności**
- **Problemy polityczne**
- **Przyszłość euro**

Co z tego wyniknie?

- **Grecja zapewne odmówi realizacji programu oszczędności**
- **Decyzja: czy odciąć kroplówkę?**
- **Jeśli tak, Grecja wyjdzie ze strefy euro**
- **Będzie ból!**
- **Może lepiej szybko?**
- **W Polsce musimy być na to przygotowani**

Wielkie niewiadome

Polityka

Gospodarka

Społeczeństwo

Do rozwiązania problemów potrzeba liderów...

Europa po kryzysie

- **Zależy od sposobów rozwiązania**
- **Istota problemu: kompromis**
- **Czy uda się utrzymać współpracę?**
- **Możliwe konsekwencje kryzysu strefy euro**